

Norge. Den tyske standrett i Trondheim har krevd nye ofre. Kl. 19 igår, den 8. oktober, mens kvelden senket seg over byen og all trafikk stanset, smalt skudene på ny og ni vergeløse nordmenn til falt inn mot muren. Navnene på de nye ofre er: Johan Audun Bogfjellmo, Bogfjellmo, Johan Bygard og Einar Bygard, Aursletten. Ole Sæter, Sæter. Ole Svebakk, Svebakk, Alf Stormo, Trefors, Emil Øylun, Peder Forbergskog, Majavatn og Rasmus Skjærpe, Trondheim. Også Bolle Loraas, Majavatn, ble dømt til døden, men fikk straffen omgjort til 15 års tukthus. Inge Stormo og Lars Stormo, Stormo, ble frikjent. De henrettede skal ha fraktet sabotasjemateriell og sprengstoff, men etter hva Reuter melder fra Stockholm, er det ingen grunn til å tro på denne tyske påstand. Reuter mener at de ni tyvensynlig er tatt som gisler for mordet på en tysk soldat og nazilensmannen i Bindalen, og at de er like uskyldige som de som ble skutt for sabotasjehandlingene dagen i forveien. De fleste av ofrene fra 7. oktober er fra Grane herred sydligst i Nordland fylke, noen få var fra Vefsenfjellene. Ofrene fra 8. oktober er fra samme distrikt, Majavatn og de nærmeste stasjoner ved Nordlandstasjonen. Det er ikke meldt om noe attentat mot jernbanen, og det er meget usannsynlig at det har funnet sted noe slikt uten at det er blitt kjent. Men det meldes at det er blitt oppdaget et meget lite våpenlager nær Majavatn, og befolkningen anklages for å ha hatt kjennskap til det og ikke meldt fra. Størstedelen av de henrettede er unge gutter i 20-års alderen som har bodd hjemme hos sine familier på deres småbruk; et par av dem har underholdt sin mor og sine søsken. Noen er menn i 30-40-årene som har slitt hårdt med nybrott og jordbruksarbeide. - Reaksjonen i Sverige på de tyske mord er meget sterk. I Stockholm heiste de igår mange steder norske flagg på halv stang, omvunnet med sort flor. Stadsteatret i Gøteborg flagget på halv stang teatersjefen opplyste før forestillingen at det var til minne om en norsk teatersjef, hvis navn det ikke var nødvendig å nevne, og at det var så meget større grunn til å minnes ham, som de norske teatrene neppe har tatt lov til å heise sine flagg. "Aftontidningen" bringer bildet av en Stockholmsprest som heiser sitt florumvunne flagg, og skriver at massehenrettelsene i Norge har vakt avsky og forstemthet i alle leire i det svenske folk. Svenskene forsøker på alle måter å vise sin sympati for det tappert kjempende norske folk. Det nazivennlige "Aftonbladet" skriver at selv om tiden må være hard, kan en knapt forstå omfanget av den trengsel som nordmennene nå gjennomgår, enn mindre nødvendigheten av å gripe til slike nøktemidler som tyskerne gjør. Det svenske folk kan ikke tro at det rettselskende norske folk har gjort seg skyldig til noe som skal straffes på den måten, heller ikke at tyskerens framgangsmåte kan vekke annet enn nytt hat og ny bitterhet.

I tilleggsprogrammet uttalte redaktør Toralf Ekenevold: "Tyske soldater i Norge har i de siste dager som så mange ganger før, skutt nordmenn som de har fått ordre om å skyte. Grunnlaget for disse ordrer er i de fleste tilfelle bare dette at det etter tysk oppfatning er gagnlig at det hver dag skytes noen nordmenn. Det skjer ikke fordi de har forbrutt seg, men fordi den alminnelige situasjon er slik at det, fremdeles etter tysk oppfatning, bør straffes noen nordmenn opp mot muren hver dag. Det norske folk skal få se at tyskerne ikke viker tilbake for noe som helst. Det norske folk skal vite at turen når som helst kan komme til hver enkelt nordmann. Vi vet det nu. Vi vet hva det tyske "Herrenvolk" mener med begrepet soldatere. Rustet til tennene er hundre tusener tyskere, hjulpet av sine norskfødte håndlangere, sterke nok til å myrde nordmenn hver eneste dag, nordmenn hvis eneste forbrytelse er den at de er nordmenn. Vi vet også at herrefolket er så mektige at de kan legge britiske soldater i koker. Derfor våpenløse kan de utrette det utrolige. Og mens de venter på at Stalingrad skal falle, må Tyskland demonstrere sin makt. Men det skjer på en slik måte at det samtidig forteller alt om det moderne Tysklands forhold til det vi kaller kultur og sivilisasjon. Hvert barn i Norge har det fullt klart for seg at i det tyske "livsrom" kan og vil vi ikke innpasse oss. Vi har intet til felles med tyskerne. Alt deres er oss fremmed. Deres "germanske fellesskap" er ikke annet enn erobrerfolkets plan om å slå andre folk ned. Hvert mord som blir øvet mot vergeløse

nordmenn kan bare utdype avgrunnen mellom det norske og det tyske folk. Hitler og hans systems viktigste våpen er trusler. Han har ofte seiret med det. Sin største seier vant han i München. Norge har dyrekjøpte erfaring gått oss den visshet at vi aldri må gi fienden så meget som lillefingeren, men værge hver eneste økanse i denne totalitære krig mot vårt folk. Hvert barn, hver kvinne, alle vet det. Ikke noe sted må fienden bryte igjennom vår felles front. Denne store kamp dag og natt stiller sitt krav til hver eneste en av oss. Vi sier til det siste: De kuer aldri oss. De senaste tyske mord har bekræftet at fienden ikke har noen evne til å begripe vår mentalitet. Tyskerne tror de demonstrerer sin makt. De avslører sin svakhet. Men de legger også for dagen at det er noe meget alvorlig i veien med deres nerver. Det går ikke slik som Quisling lovet. Ikke slik som vi selv håpet. Det går nedover, nedover i enhver henseende. Uroen er ikke på vår side. Slik som vi nordmenn reagerer, slik reagerer alle de allierte nasjoner. I strid med all folkerett blir britiske fanger mishandlet av tyskerne. Disse desperate handlinger kan ikke vekke annet enn øket hat og en innbitt offensiv ånd her i England og overalt i den frie verden. Det blir tunge tider i Norge nu, og dagene og nettene blir lengere. Alle venter på at de allierte blir sterke nok til å befri verden for dette mareritt. Ingen tviler på at det kommer. Tyskerne kan ikke skjule sin uro og sin tvil. De setter livet inn, de vet at de har tapt sin siste rest av æresfølelse. Desto mere innstiller de seg på en desperat kamp for å undgå nederlaget. På begge sider blir sluttkampen hård. Det blir en kamp for alle folk om menneskeslektens skjebne.

Nyhhetene i kveld:

Russland. Det er ni dager siden Hitler med brask og bram forkynte at Stalingrad ville falle. Dagens russiske kommunike melder om voldsomme kamper med fienden nær for Stalingrad og Mosdok. Ingen viktige forandringer ellers på fronten. Kommuniket tilføyer at fire fiendtlige angrep er tilbakevist ved Stalingrad. For første gang kommer det tyske kommunike ikke med noen hentydning til byen, men omtaler idag kamper langs Don-fronten. Tyskerne erklærer nå at det ikke er nødvendig å storme byen med infanteri, men at de isteden kan legge den øde med tungt artilleri og bomber. Daily Telegraph: Hadde dette vært mulig ville det ha skjedd for lenge siden. - Et russiske tilleggskommunike idag sier at russerne har brutt igjennem fiendens skyttergraver og tatt fanger i voldsomme markkamper. Timosjenko har gått over Don. Syd for Stalingrad er 54 tyske tanks ødelagt etter et mislykket forsøk på å sprengne en kile inn i de russiske linjer fra to sider. Ved Mosdok er tyve tanks og et infanteri-regiment tilintetgjort og russiske fly har utslettet 13 tyske fly på bakken. - Ved Voronesj har tyskerne enorme tap. Ved Rzev, åpningen til Vjasma Smolensk og Kviterussland, raser bitre kamper og byen står i brand. Leninograd: 17 mislykte tyske angrep og 600 drepte tyskere på en dag, 15 ødelagte og 8 skadede tyske fly på en flyplass, på en annen 18 ødelagte.

Krigsfangene. Det britiske krigsdepartement meddeler: Hvis ikke lenkene - nes på 2500 britiske krigsfanger etter Dieppe vil et tilsvarende antall tyske fanger i Storbritannia imorgen middag bli lagt i jern. Times: Ingen ønsker å se hjelpeløse fanger behandlet på en måte som strider mot den britiske oppfatning av humanitet. Men selv om det er motbydelig for oss må ikke tyskerne et øyeblikk være i tvil om at det vil skje hvis våre krav ikke etterkommes. Daily Telegraph: Som vanlig skjuler tyskerne sine egne forbrytelser ved å rette falsk anklage mot andre. Påskuddet for behandlingen av Dieppe-fangene er noe som aldri har funnet sted. "Lion"s militærmedarbeider: Beslutningen om å legge britiske fanger i jern er fattet i den tyske overkommandos navn. Vi vet at nasistenes barbari blir dypere og dypere, men det er nytt at stormtropppreget også klebes direkte til den ansvarlige generalstab. Det føles ytterligere nødvendig at en alliert kommisjon undersøker krigsforbryternes ansvar. - Så sent som idag truer tyskerne med at hvis de britiske repressalier utføres vil tyskerne fra imorgen middag legge det tredobbelte antall britiske krigsfanger i jern. Roma påstår dette er nødvendig da et nytt dokument er funnet i Tobruk om alle italienske fanger i et visst avsnitt skulle tilintetgjøres! Det er ennå ikke kommet noen erklæring fra London om den nye situasjon. Stillingen i Danmark er forverret. Vi kommer tilbake til dette i vårt neste nummer. - Omfattende amerikanske flyangrep mot Lille-området inatt.